

Instytut Pamięci Narodowej - Lublin

<https://lublin.ipn.gov.pl/pl5/dla-mediow/komunikaty/187246,Komunikat-Oddzialowej-Komisji-Scigania-Zbrodni-przeciwko-Narodowi-Polskiemu-w-Lu.html>
05.05.2024, 18:39

Komunikat Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Lublinie o poszukiwaniu pokrzywdzonych i świadków zbrodni nazistowskiej popełnionej jesienią 1941r. w miejscowości Równe w woj. wołyńskim

KOMUNIKAT

Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Lublinie poszukuje pokrzywdzonych i świadków zbrodni nazistowskiej popełnionej jesienią 1941r. w miejscowości Równe, powiat Równe, województwo wołyńskie.

W toku prowadzonego śledztwa ustalono, że w wyniku rozpoczęcia w dniu 22 czerwca 1941 r. Operacji „Barbarossa”, w krótkim czasie Wehrmacht osiągnął znaczne zyski terytorialne. Na początku lipca 1941 r. cały Wołyń był już w rękach niemieckich. Po wyparciu przez Niemców Armii Czerwonej częstokroć pierwszymi ofiarami represji byli Polacy. W lipcu i sierpniu 1941 r. władze ukraińskie sporządziły listy proskrypcyjne wybitniejszych Polaków i Żydów przeznaczonych do rozstrzelania. Nie tylko we Lwowie, gdzie zamordowano profesorów uniwersytetu i politechniki, ale także w Stanisławowie i Krzemieńcu masowo rozstrzeliwano polskich nauczycieli. Egzekucje miały miejsce również w Kostopolu, Beresteczku, Dubnie, Łucku i Równem.

Jedną z rozstrzelanych osób był Bolesław Władysław Mostrański - syn Aleksandra i Zofii zd. Trytko. Urodził się 10 września 1908r. w Skołyszynie koło Jasła. W chwili wybuchu II Wojny Światowej pracował jako nauczyciel geografii w Państwowym Liceum i Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki w miejscowości Równe, powiat Równe, województwo wołyńskie. Według jednej z wersji śledztwa został aresztowany przez Gestapo w dniu 3 sierpnia 1941r. w związku z konspiracyjną działalnością w Związku Walki Zbrojnej. Został zamordowany przez Niemców prawdopodobnie w dniu 4 września 1941r. na terenie miasta Równe. Inne źródła podają, iż w lipcu 1941r. doszło do aresztowań grupy nauczycieli ze szkół na terenie Równego, w sumie około 40 osób, w tym Bolesława Mostrańskiego. Aresztowań dokonała policja ukraińska, współdziałająca z Niemcami. Egzekucji tych przedstawicieli polskiej funkcjonariusze niemieccy dokonali kilka dni po aresztowaniach, przy ulicy Białej na terenie miasta Równe.

Poza Bolesławem Mostrańskim udało się ustalić nazwiska kilku z nich:

- Łukasz Gaj – nauczyciel historii;
- Adam Horak – plastyk;

- dr Bogusław Magdziński – nauczyciel biologii;
- dr Marian Pisowicz – polonista;
- Polański [imię nieustalone] – nauczyciel fizyki;
- Albin Łojkuć – sekretarz gimnazjum.

Świadkowie powyższych zdarzeń, członkowie rodzin ofiar oraz osoby posiadające informacje dotyczące zbrodni proszeni są o kontakt z tutejszą Komisją.

Korespondencję prosimy kierować na adres:

Oddziałowa Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

w Lublinie, 20-086 Lublin, ul. Wodopojna 2,

tel. 81 534 59 11, fax 81 532 16 43, e-mail: komisja.lublin@ipn.gov.pl